

บทที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

จัดทำโดย
สิบเอกบุญชน ธรรมปัญญา
ครู คศ.2 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

บทที่ 1 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

สาระสำคัญ

ชีวิตมนุษย์เริ่มขึ้นเมื่อเกิดการปฏิสนธิ และเมื่อคลอดออกมาเป็นทารกจนถึงวัยเด็กจะมีการเจริญเติบโต และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาทุกระยะของอายุที่เพิ่มขึ้น การเรียนรู้ถึงการปฏิสนธิตลอดจนถึงการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของทารก และวัยเด็กจะทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นในช่วงวัยที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี

บทที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

ตัวชี้วัด

1. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ละช่วงของชีวิต (พ1.1 ม. 3/1)

บทที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

จุดประสงค์

1. บอกความสำคัญของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กทุกวัย
2. อธิบายความหมายของการปฏิสนธิ
3. อธิบายการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์
4. อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของทุกช่วงวัย

บทที่ 1 พัฒนาการของมนุษย์

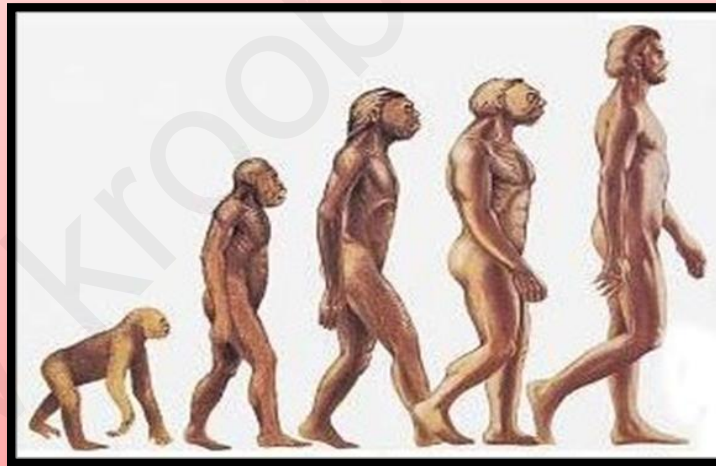
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของวิชาสุขศึกษา (พ 23101) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยจำนวน 5 บท

1. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์
2. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก
3. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยเด็ก และวัยรุ่น
4. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่
5. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยชรา

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

การเจริญเติบโต

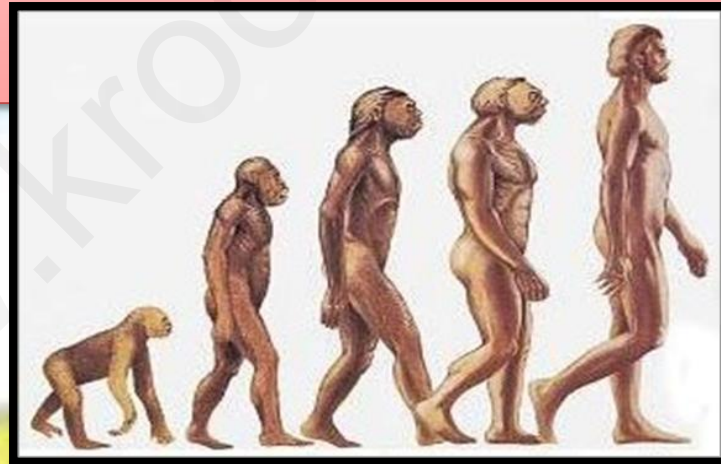
หมายถึง “ การเปลี่ยนแปลงทางด้านขนาดรูปร่าง ปริมาณ ทำให้มีจำนวน เพิ่มขึ้นหรือมีการขยายมากขึ้น

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเจริญเติบโตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ต่อเนื่องตามลำดับขั้นนำไปสู่การพัฒนาทางคุณภาพ

พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเจริญเติบโต ควบคู่กับการพัฒนาทางคุณภาพ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

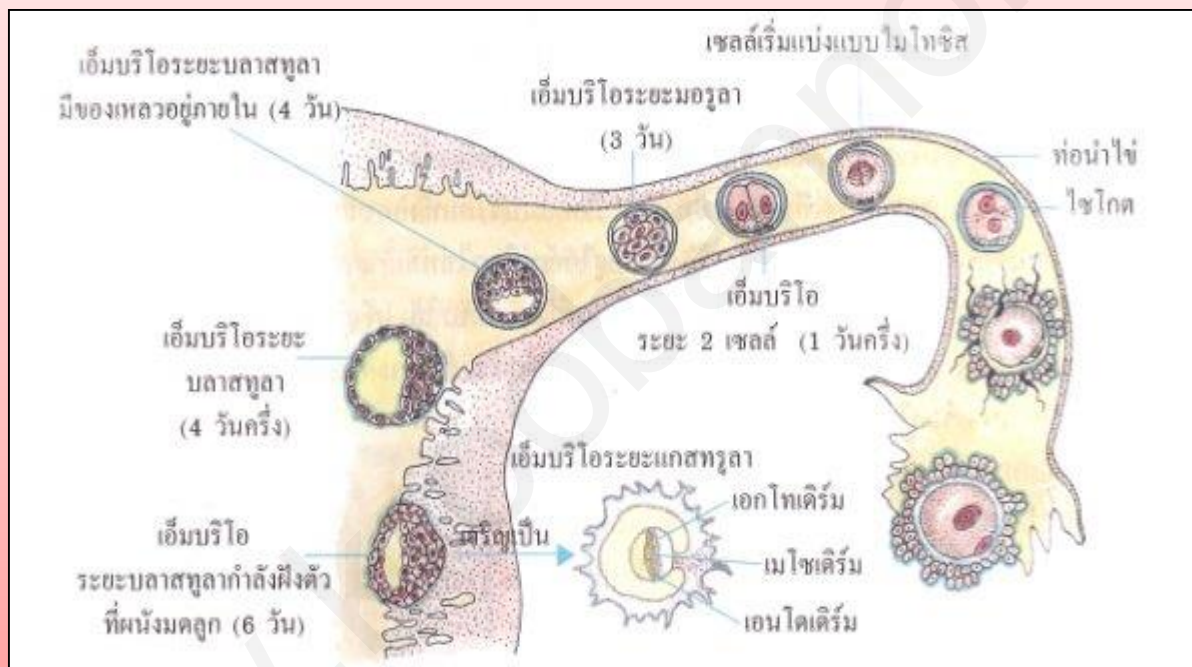
กระบวนการปฏิสนธิ

การปฏิสนธิเป็นกระบวนการตามธรรมชาติโดยเริ่มจากฝ่ายชายและฝ่ายหญิงมีเพศสัมพันธ์กัน ฝ่ายชายจะมีการหลั่งน้ำอสุจิออกมา ในการหลั่งน้ำอสุจิครั้งหนึ่ง ๆ จะมีตัวอสุจิออกมากับน้ำอสุจิประมาณ 400-500 ล้านตัว และจะมีอสุจิที่แข็งแรงเพียง 1 ตัว ที่สามารถเจาะเยื่อหุ้มไข่ของฝ่ายหญิง ซึ่งมีอยู่ 1 ฟอง สำหรับตัวอสุจิอื่น ๆ จะไม่สามารถเข้าไปได้อีก

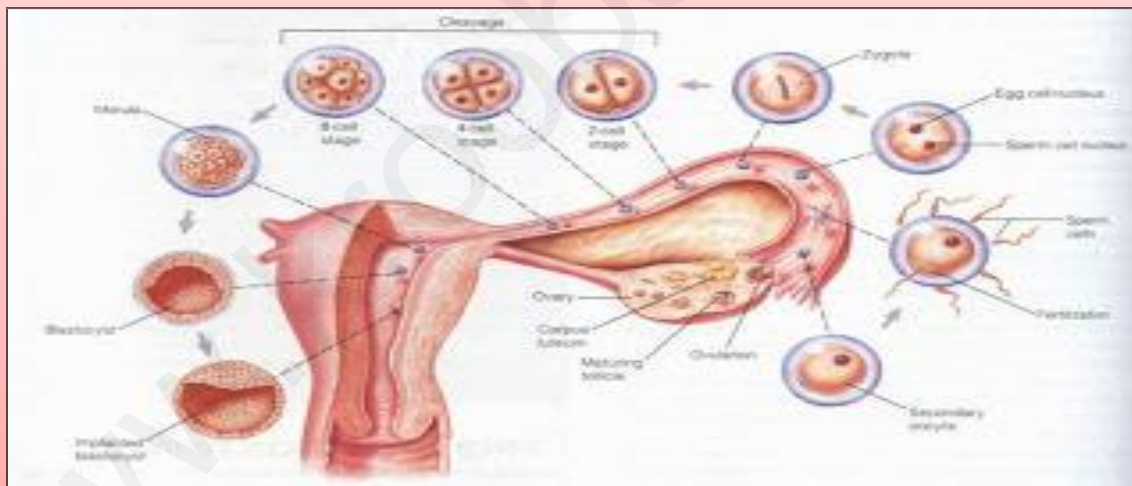

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

ไข่จะได้รับการผสมพันธุ์ที่บริเวณท่อนำไข่ หลังจากนั้นจะเคลื่อนตัวเข้าสู่มดลูก แล้วไข่ที่ได้รับการผสมพันธุ์นี้จะฝังตัวเข้ากับผนังหรือเยื่อในมดลูก ซึ่งหนาและหนุ่มคล้ายฟองน้ำและมีเลือดมาเลี้ยงบริเวณนี้อยู่ตลอดเวลา

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://thaigoodview.com/view9613.html>

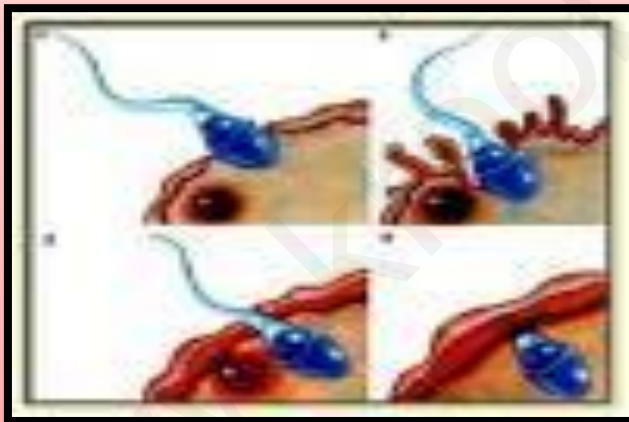
การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

การเจริญเติบโตของมนุษย์

เริ่มจากหลังการปฏิสนธิ 10 วัน จากนั้นตัวอ่อนจะเจริญเติบโตเป็นทารก

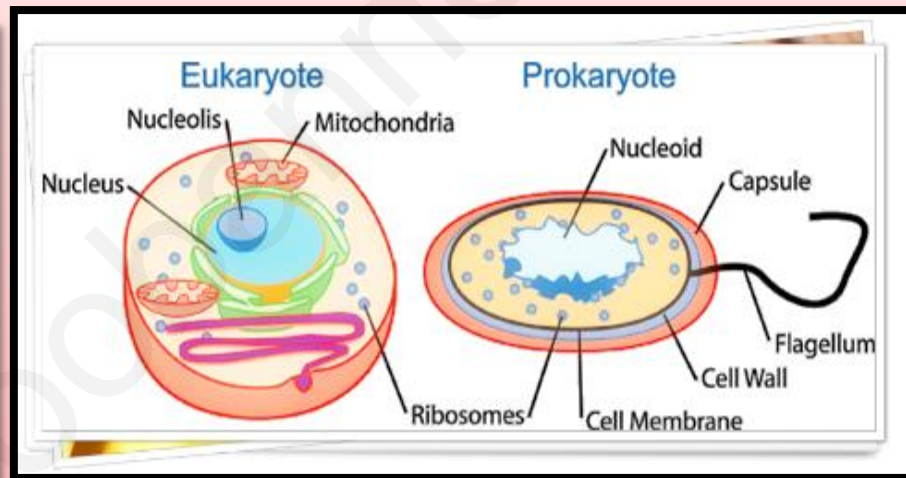
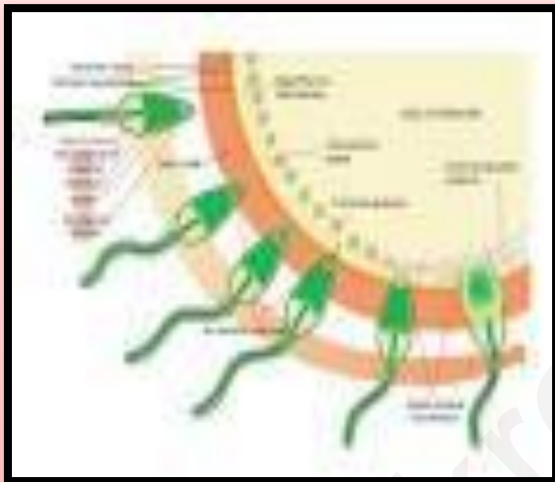
การเจริญเติบโตของทารกในครรภ์แบ่งออกเป็น 4 ระยะ อย่างชัดเจนดังนี้

1. ระยะไข่ (Ovum)

แหล่งที่มารูปภาพ : : <http://surin.js.ac.th/view9612.html>

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://th.wikipedia.org/view9620.html>

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

2. ระยะไซโกต

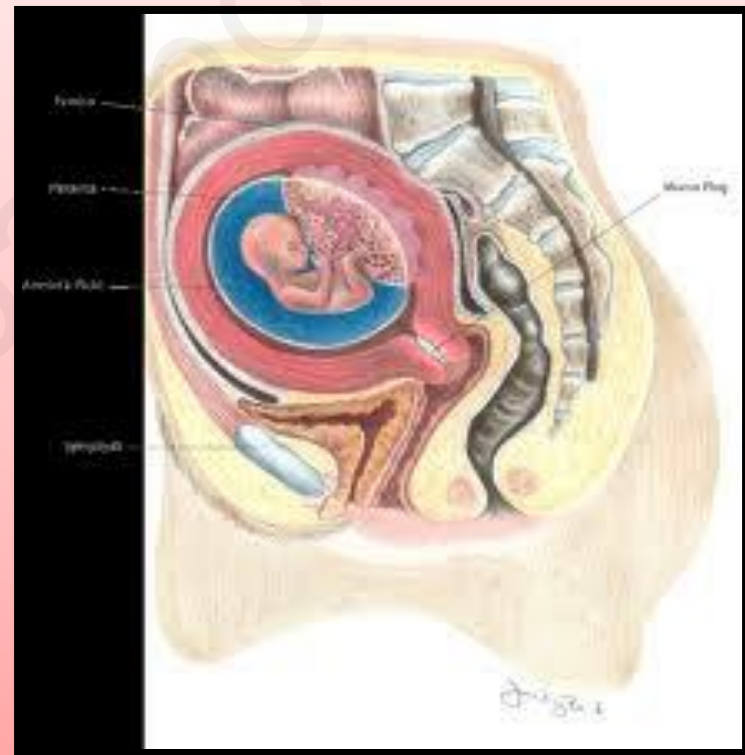
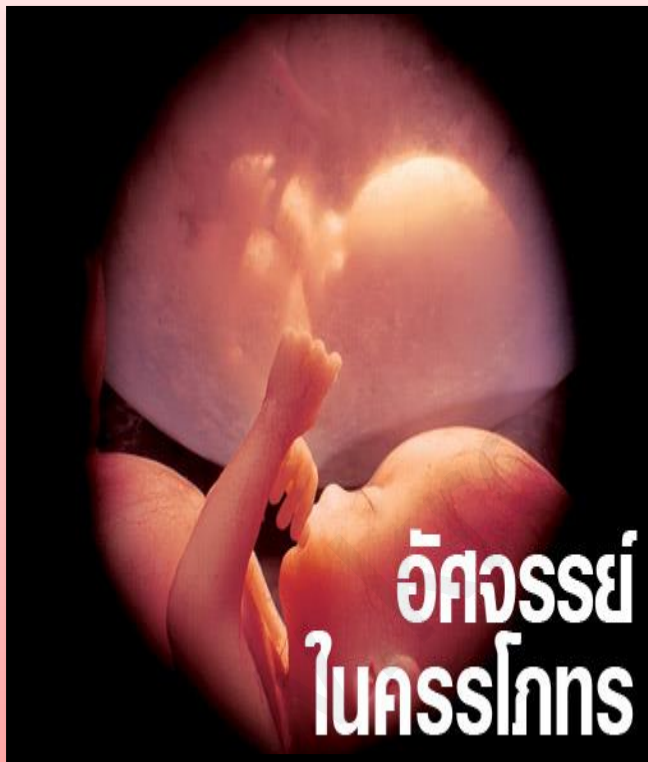
3. ระยะตัวอ่อน (Embryo)

4. ระยะทารก (Fetus)

แหล่งที่มาของข้อมูล : <http://thai-mom.com//1293>

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

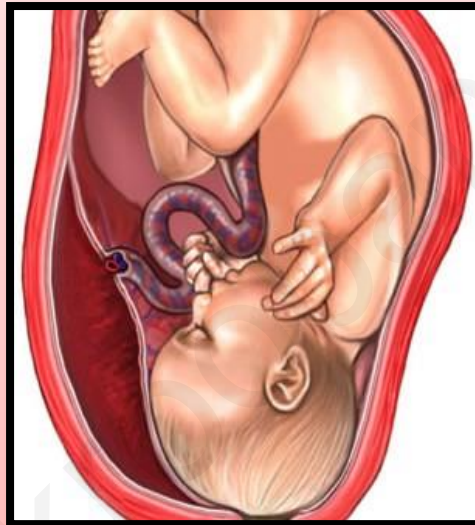
โดยรวม

ด้านร่างกาย

ด้านสติปัญญา

ด้านอารมณ์

ด้านสังคม

แหล่งที่มารูปภาพ : : <https://www.lifeformom.com/thaibreastfeeding/posts/392701080821817>

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

ลักษณะของการพัฒนาการและการแบ่งช่วงวัยของมนุษย์

1. ลักษณะพัฒนาการ โดยทั่วไปของมนุษย์

1.1 พัฒนาการจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.2 พัฒนาการจะมีแบบแผนเฉพาะและเป็นไปได้ในทิศทางเดียวกัน

1.3 พัฒนาการส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะเกิดขึ้นไม่พร้อมกัน

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์

ลักษณะของการพัฒนาการและการแบ่งช่วงวัยของมนุษย์

- 1.4 พัฒนาการจะเป็นไปตามลำดับขั้น
- 1.5 พัฒนาการทุกด้านจะมีความสัมพันธ์ต่อกัน
- 1.6 อัตราพัฒนาการของแต่ละบุคคลจะต่างกัน
- 1.7 พัฒนาการแต่ละวัยจะมีลักษณะเด่นเฉพาะวัย

พัฒนาการของมนุษย์

การแบ่งวัยของมนุษย์

1. วัยทารก (แรกเกิด – 1 ปี)

2. วัยเด็ก

2.1 วัยเด็ก (1-12 ปี)

2.2 วัยรุ่น (13-18 ปี)

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://women.kapook.com/view9610.html> , <http://110.164.64.133/nutrition/child1-3.php>,

<http://www.lady-hairstyles.com/411>

พัฒนาการของมนุษย์

การแบ่งวัยของมนุษย์

3. วัยผู้ใหญ่ (19-60 ปี)

4. วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)

แหล่งที่มารูปภาพ : http://women.sanook.com/work/www/www_54576.php, <http://www.hilunch.com/calcium-added/>

พัฒนาการของมนุษย์

www.thaigoodview.com/library/contest2551/health03/05/2/contents/develop03.html

Next

บทที่ 2 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของวัยทารก

จัดทำโดย
สิบเอกบุญธัน ธรรมปัญญา
ครู คศ.2 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

บทที่ 2 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

ตัวชี้วัด

1. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ละช่วงชีวิต (พ 1.1 ม. 3/1)

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งของวิชาสุขศึกษา (พ 23101) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ประกอบด้วยจำนวน 5 บท

1. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์
2. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก
3. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยเด็ก และวัยรุ่น
4. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยผู้ใหญ่
5. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยสูงอายุ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

วัยทารก (Infancy)

หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี แบ่งเป็น 2 ระยะ

1. วัยแรกเกิดเป็นระยะที่ทารกเริ่มคลอดจากครรภ์ จนถึงปลายสัปดาห์ที่ 2
2. วัยทารก มีระยะตั้งแต่สัปดาห์ที่ 2 จนถึง 2 ปี

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

วัยทารกแรกเกิด

การปรับตัวของทารกแรกเกิด

1. การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ
2. การหายใจ
3. การดูดกลืนและการย่อย
4. การขับถ่าย

EX

แหล่งที่มารูปภาพ : http://krumax-pk.blogspot.com/2009/12/blog-post_8186.html

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

ด้านสติปัญญา

ด้านอารมณ์

ด้านสังคม

การเจริญเติบโตของทารก

1. การชั่งน้ำหนักตัว
2. การวัดความยาวของลำตัว
3. การวัดรอบศีรษะ
4. การวัดรอบต้นแขน
5. การเจริญของฟัน

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

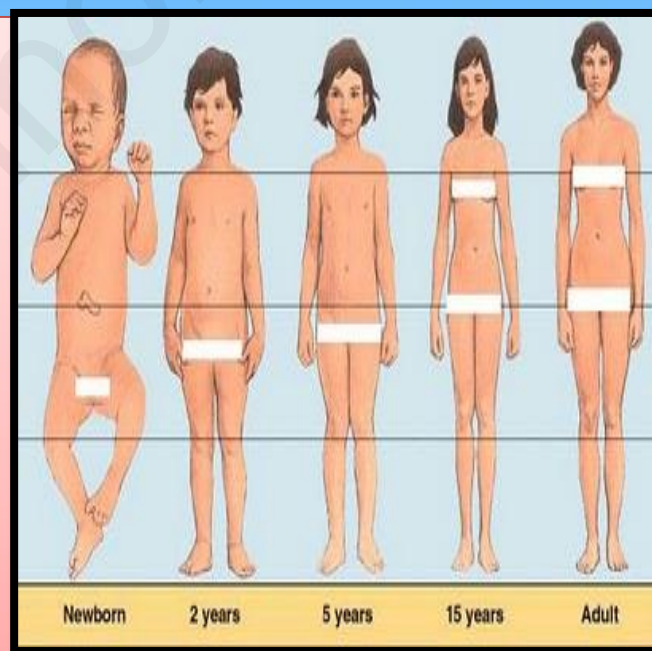
ด้านสติปัญญา

ด้านอารมณ์

ด้านสังคม

พัฒนาการทางร่างกาย

1. ส่วนสูงของทารก
2. น้ำหนักของทารก

EX

แหล่งที่มารูปภาพ : : <http://spon.ac.th>.

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

ด้านสติปัญญา

ด้านอารมณ์

ด้านสังคม

พัฒนาการทางร่างกาย

3. สัดส่วนของร่างกาย

4. พัฒนาการของโครงกระดูกและฟัน

EX

แหล่งที่มารูปภาพ : http://krumax-pk.blogspot.com/2009/12/blog-post_8186.html

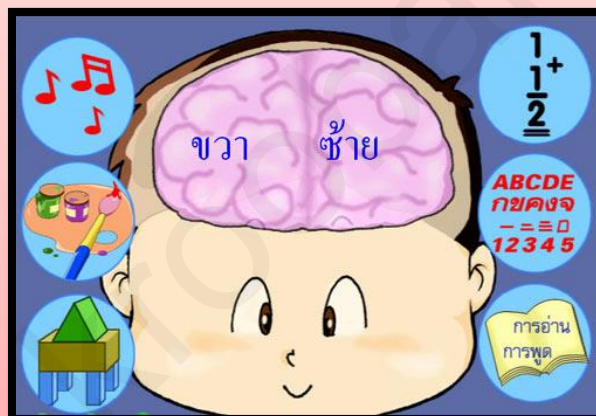

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

5. พัฒนาการของระบบประสาท

ด้านร่างกาย

EX

แหล่งที่มารูปภาพ : http://www.ngthai.com/ngm/0709/feature.asp? 1/2009/12/blog-post_8186.html

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

ด้านสติปัญญา

6. พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

แหล่งที่มารูปภาพ : : <http://healthfood.muslimthai.com/main/index.php?page=sub&category=24&id=7070>

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

ด้านสติปัญญา

ด้านอารมณ์

ด้านสังคม

7. พัฒนาการด้านสรีระ

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://dsforbaby.com/Sleep.html>

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

พัฒนาการทางสติปัญญา

1. การพัฒนาการรับรู้
2. วิธีการเรียนรู้ของทารก
3. พัฒนาการด้านกาู้คิดของทารก
4. พัฒนาการทางภาษา

ด้านสติปัญญา

EX

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านร่างกาย

ด้านสติปัญญา

ด้านอารมณ์

ด้านสังคม

พัฒนาการ ทางอารมณ์

1. ความโกรธ
2. ความกลัว
3. ความเบื่อกวน
4. ความรัก
5. ความอยากรู้อยากเห็น

EX

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

ด้านสังคม

4. พัฒนาการทางสังคม

พฤติกรรมทางสังคมของทารกวัยตอนต้น 2-3 เดือน
แสดงออกโดยการสบตา การส่งเสียงอ้ออ และการ
เลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว บ่งบอกความต้องการ
ติดต่อกับคนอื่น ๆ พฤติกรรมที่แสดงออก

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยทารก

โดยรวม

พื้นฐานสำคัญของบุคลิกภาพของบุคคลขึ้นอยู่กับ
ความรู้สึกไว้นั่นคือเชื่อมั่นมนุษย์ และการตระหนักรู้ใจตน

ด้านสังคม

Next

บทที่ 3 พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

จัดทำโดย
ตีบเอกบุญธัน ธรรมปัญญา
ครู คศ.2 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

บทที่ 3 พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

ตัวชี้วัด

1. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ละช่วงชีวิต (พ. 1.1 ม. 3/1)

พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

วัยเด็ก (**Childhood**)

หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 1-12 ปี แบ่งช่วงวัยเด็กเป็น 2 ช่วง ได้แก่

1. เด็กวัยก่อนเรียน (**pre – school child**) หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 1-5 ปี
2. เด็กวัยเรียน (**school child**) หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 6-12 ปี

พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

ลักษณะการเจริญเติบโตของวัยเด็ก (**growth of Childhood**)

1. น้ำหนักตัว เด็กวัยนี้จะมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นประมาณ 2-3 กิโลกรัมต่อปี
2. ส่วนสูงหรือความยาว ส่วนสูงจะเป็นตัวชี้วัดถึงการเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี
3. ขนาดรอบศีรษะ ในวัยเด็กขนาดรอบศีรษะจะมีการเจริญเติบโตน้อยกว่าในวัยทารก
4. ฟัน ฟันที่ขึ้นครั้งแรกเป็นฟันน้ำนม มีทั้งหมด 20 ซี่ จากนั้นฟันน้ำนมหลุดหรือได้รับการถอนจะทำให้เกิดฟันแท้

บทที่ 3 พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

ลักษณะพัฒนาการของวัยเด็ก

วัยเด็กแบ่งช่วงชีวิตออกเป็น 2 ช่วง คือ เด็กวัยก่อนเรียนและเด็กวัยเรียน
พัฒนาการทางด้านร่างกาย

1. เด็กวัยก่อนเรียนระบบกล้ามเนื้อและระบบประสาทมีการพัฒนาดีจึงสามารถเคลื่อนไหวและมีทักษะในการใช้มือและเท้าได้
2. เด็กวัยเรียน วัยนี้กล้ามเนื้อจะมีความแข็งแรงมากขึ้น การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะมีการประสานกัน

EX

บทที่ 3 พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://www.dontreeza.com/music/news/16837>

พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (emotional development)

(1) เด็กก่อนวัยเรียน มักมีอารมณ์ดังนี้

- อารมณ์โกรธ
- อารมณ์กลัว
- อารมณ์อิจฉาริษยา
- อารมณ์รัก
- อารมณ์รำเริง

พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

(2) เด็กวัยเรียน ยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เอาแต่ใจ พุคคุยแต่เรื่องตนเองและครอบครัว เด็กวัยนี้จะเรียนรู้การแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจนักมักเป็นที่ไม่ยอมรับของสังคม เด็กจะปรับปรุงตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

หน่วยที่ 3 พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

พัฒนาการด้านสังคม (**social development**)

- (1) เด็กวัยก่อนเรียน พัฒนาไปอย่างช้า ๆ โดยเริ่มจากครอบครัว เด็กจะรู้จักทำตัวให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัว เพื่อช่วยให้เด็กมีการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อนรุ่นเดียวกันได้ดี พ่อแม่อาจจะส่งเด็กเข้าโรงเรียนอนุบาลเมื่อเด็กอายุประมาณ 3 ปี
- (2) เด็กวัยเรียน ครอบครัวและโรงเรียนเป็นส่วนสำคัญของเด็กวัยเรียนเด็กจะเริ่มรู้จักความยุติธรรม มีเหตุผล มีการเข้าสังคม และเมื่อเด็กอายุ ประมาณ 11 ปี เด็กหญิงและเด็กชายจะเริ่มแยกกลุ่มกันทำกิจกรรมต่าง ๆ

พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา (intellectual development)

(1) เด็กก่อนวัยเรียน

อายุ 1-3 ปี ด้านภาษา เด็กจะพูดคำสั้น ๆ พยางค์เดียว

อายุ 4 ปี เด็กจะสามารถใช้ภาษาและรู้คำศัพท์มากขึ้น

อายุ 5 ปี เด็กมีโอกาสนำประสบการณ์มาเล่าได้ดีขึ้นสนใจ อยากรู้ อยากเห็น

EX

พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา (**intellectual development**)

(2) เด็กวัยเรียน

อายุ 6 ปี เด็กจะสามารถพูดได้คล่องแคล่ว เข้าใจความหมาย

อายุ 7 ปี เด็กจะเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น สามารถใช้ภาษาแสดงความคิด

อายุ 8 ปี เข้าใจคำเหมือน สนใจการอ่านเป็นอย่างมาก

อายุ 9 ปี จะรู้จักใช้ห้องสมุด และอ่านเรื่องยาวๆ ได้

อายุ 10-12 ปี เด็กจะใช้คำสแลง จะเข้าใจถึงรูปประโยค

หน่วยที่ 3 พัฒนาการของวัยเด็กและวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของเด็ก

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://www.dontreeza.com/music/news/16837>

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

การเจริญเติบโตทางด้านร่างกายของวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงมากเป็นเพราะการทำงานของฮอร์โมนที่หลั่งออกมาจากต่อมไร้ท่อ การเจริญเติบโตทางด้านส่วนสูงของวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิง จะมีลักษณะดังตารางต่อไปนี้

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

ส่วนสูงของวัยรุ่นหญิง

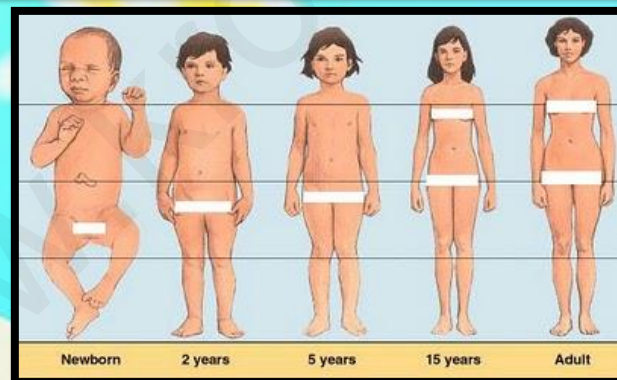
อายุ 10-12 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 6-7 เซนติเมตร

อายุ 12-13 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 4-5 เซนติเมตร

อายุ 13-16 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 1-2 เซนติเมตร

อายุ 16-17 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 0.5 เซนติเมตร

ความสูงของผู้หญิงอายุ 10-13 ปี และก่อนอายุ 10 ปี จะสูงกว่าเพศชาย

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://spon.ac.th>

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

ส่วนสูงของวัยรุ่นชาย

อายุ 12-14 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 7-8 เซนติเมตร

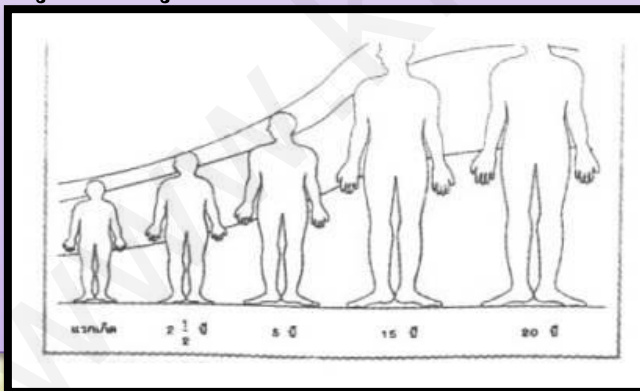
อายุ 14-15 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 4-5 เซนติเมตร

อายุ 15-17 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 7-8 เซนติเมตร

อายุ 17-18 ปี ส่วนสูงเพิ่มเฉลี่ยปีละประมาณ 1 เซนติเมตร

จากนั้นจะไม่สูงขึ้นอีกเลย

- ความสูงของผู้ชายจะตามทันและมากกว่าผู้หญิงในช่วงอายุ 13-14 ปี

แหล่งที่มารูปภาพ : : <http://www.thaiwebkit.com/chalad.com/index.asp?contentID=10000004>

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่นหญิง จะเกิดขึ้นระหว่างอายุ 11-13 ปี จะเร็วกว่าวัยรุ่นชายประมาณ 1-2 ปีในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ร่างกายจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และจะลดอัตราการเจริญเติบโตเมื่อเข้าสู่ระยะวัยรุ่นตอนกลาง ความสูงมักจะคงที่ตั้งแต่ช่วงวัยรุ่นตอนกลาง

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

ร่างกายของเด็กหญิงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. รูปร่างสูงขึ้น น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น ลักษณะของร่างกายภายนอกคล้ายกับผู้หญิงมากขึ้น เนื้อจะนุ่มไม่แข็งเหมือนผู้ชาย
2. มีหน้าอกขยายใหญ่ เต้านมเจริญเติบโตขึ้น เอวคอด สะโพกผายออกหรือใหญ่ขึ้น ใบหน้าและผิวหนังเปลี่ยนแปลง

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

3. มีน้ำเสียงและท่าทางอ่อนหวาน เสียงจะเล็กแหลมแต่บางคนก็อาจเสียงห้าว
4. ผมเริ่มคดหนาเป็นมัน
5. มีไข่ม้วนมาพอกตามไหล่ ออก แขน ขา และสะโพก ทำให้รูปร่างสมส่วน

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

6. มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศและหัวหน้า และบริเวณรักแร้
7. อาจมีสิวขึ้นบริเวณใบหน้า
8. อวัยวะเพศโตขึ้น และมีความรู้สึกลักษณะเพศแบบผู้หญิงทั่วไป
9. สำหรับการเปลี่ยนแปลงภายในนั้นต่อมเพศจะหลั่งฮอร์โมน ออกมากระตุ้นให้รังไข่ตกไข่ออกมาเดือนละ 1 ฟอง สลับข้างซ้ายและข้างขวา รังไข่เจริญเติบโตเต็มที่ช่วงมีระดูหรือประจำเดือน

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นชาย

การเจริญเติบโตและพัฒนาการของวัยรุ่นชาย จะเกิดขึ้นระหว่างอายุ 11 -13 ปี ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นร่างกายจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และจะลดอัตราการเจริญเติบโตเมื่อเข้าระยะวัยรุ่นตอนกลาง ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายอัตราความสูงแทบจะไม่เพิ่ม เด็กชายจะโตช้ากว่าเด็กหญิง

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

1. รูปร่างสูงขึ้น น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น แขนขยาวแก่งก้าง ไหล่กว้าง กล้ามเนื้อเป็นมัด
2. กระดูกและกล้ามเนื้อแข็งแรงสามารถใช้พลังกำลังทำงานได้ดี
3. ริมฝีหนา คางใหญ่ หน้าผากกว้าง ลูกกระเดือกโตเห็นชัดเจนร่างกายของเด็กชายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

4. เสียงแตก (เสียงแหบห้าว)
5. เต้านมอาจโตและเจ็บ (นมแตกพาน)
6. มีหนวดเครา ขนขึ้นตามแขน ขา หน้าแดง หน้าอก รักแร้
และบริเวณอวัยวะเพศ

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

7. อวัยวะเพศโตขึ้นและแข็งตัวเมื่อมีความรู้สึทางเพศหรือถูกสัมผัส
8. บางคนอาจมีสิวขึ้นบริเวณใบหน้า หน้าอกหรือหลัง
9. มีความรู้สึทางเพศแบบผู้ชายทั่วไป
10. สำหรับการเปลี่ยนแปลงภายในนั้นต่อมเพศจะหลั่งฮอร์โมนออกมา ทำให้มีการสร้าง ตัวอสุจิหรือเซลล์สืบพันธุ์ขึ้น มีน้ำอสุจิ และมีการหลั่งน้ำอสุจิ

พัฒนาการเด็กวัยรุ่น

การเจริญเติบโตของวัยรุ่น

วัยรุ่นหญิง

วัยรุ่นชาย

Next

บทที่ 4 พัฒนาการของวัยผู้ใหญ่

จัดทำโดย
ตีบเอกบุญชั้น ธรรมปัญญา
ครู คศ.2 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

บทที่ 4 พัฒนาการของวัยผู้ใหญ่

ตัวชี้วัด

1. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ละช่วงชีวิต (พ. 1.1 ม. 3/1)

พัฒนาการผู้ใหญ่ตอนต้น

วัยผู้ใหญ่ออกเป็น 3 ระยะอย่างคร่าว ๆ โดยพิจารณาจากบทบาทภารกิจ
เชิงพัฒนาการตามที่สังคมยอมรับ ตามแนวของ Havighurst ดังนี้คือ

1. วัยผู้ใหญ่ตอนต้นหรือวัยฉกรรจ์ (Early Adulthood) อายุ 18-35 ปี
2. วัยผู้ใหญ่ตอนกลางคน (Middle Adulthood) อายุ 35-60 ปี
3. วัยผู้ใหญ่ตอนปลายหรือวัยชรา (Late Adulthood) อายุ 60 ปีขึ้นไป

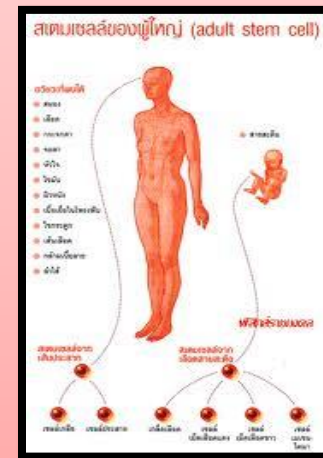

พัฒนาการผู้ใหญ่ตอนต้น

พัฒนาการทางร่างกาย

พัฒนาทางร่างกายอย่างเต็มที่ทั้งเพศหญิงและเพศชาย เมื่อเพศชายอายุ 20 ปี
ไหล่กว้าง มีการเพิ่มขนาดต้นแขนและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ในเพศ
หญิง เต้านมและสะโพกมีการเจริญเต็มที่ ในวัยนี้ร่างกายจะมีพลังงานเหลือ
เฟื่องไว การรับรู้ต่าง ๆ จะมีความสมบูรณ์เต็มที่

พัฒนาการผู้ใหญ่ตอนต้น

พัฒนาการด้านอารมณ์

วัยผู้ใหญ่จะมีการควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น มีความมั่นคงทางจิตใจดีกว่าวัยรุ่น
คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น รู้สึกยอมรับผู้อื่นได้ดีขึ้น มีพัฒนาการด้าน
อารมณ์รักได้ในหลายรูปแบบ เช่น รักแรกพบ หรือรักแบบโรแมนติก

แหล่งที่มารูปภาพ : <http://dawunsleep.bloypot.com/>

พัฒนาการผู้ใหญ่ตอนต้น

พัฒนาการด้านสังคม

วัยผู้ใหญ่ตอนต้น สังคมของบุคคลวัยนี้คือ เพื่อนรัก คู่ครอง บุคคลจะพัฒนาความรัก ความผูกพัน แสวงหามิตรภาพที่สนิทสนม หากสามารถสร้างมิตรภาพได้มั่นคง จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไว้นือเชื่อใจและนับถือซึ่งกันและกัน

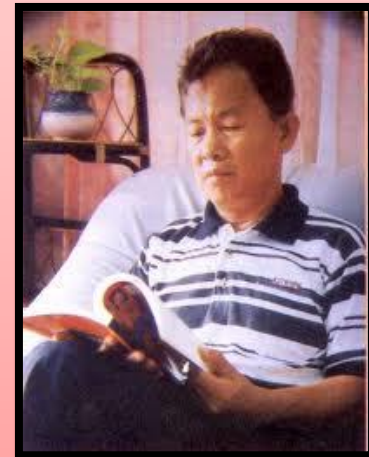

EX

พัฒนาการผู้ใหญ่ตอนต้น

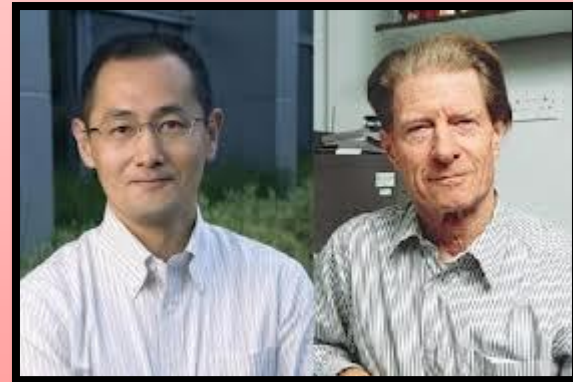
ปัญหาที่พบในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

ปัญหาสุขภาพ เนื่องมาจากลักษณะการดำรงชีวิต เช่นการสูบบุหรี่ การดื่มเหล้าปัญหาที่เกิดขึ้นจากการไม่สามารถปรับเข้าสู่บทบาทใหม่ เช่น มีปัญหาในการทำงาน มีปัญหากับเพื่อนร่วมงาน – การเปลี่ยนงาน การผิดหวังในความรัก การสิ้นสุดการหมั้น – การสมรส เป็นต้น

พัฒนาการผู้ใหญ่วัยกลางคน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผู้ใหญ่วัยกลางคน มีดังนี้
การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ทั้งเพศชายและเพศหญิงร่างกายจะเริ่มมีความเสื่อมถอยในเกือบทุกระบบของร่างกาย ผิวหนัง จะเริ่มเหี่ยวย่น หยาบไม่เต่งตึง ผมเริ่มร่วงและมีสีขาว น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น จากการสะสมไขมันใต้ผิวหนังมากขึ้น ระบบสัมผัส

พัฒนาการผู้ใหญ่วัยกลางคน

การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ อารมณ์

ในบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานจะมีอารมณ์มั่นคง รู้จักการให้อภัย ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มีความพึงพอใจในชีวิตที่ผ่านมา ลักษณะบุคลิกค่อนข้างคงที่ บางคนจะมีอารมณ์เศร้าจากการที่บุตรเริ่มมีครอบครัวใหม่ การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก เช่น บิดา มารดา หรือคู่สมรส หรือผิดหวังจากบุตร เป็นต้น

พัฒนาการผู้ใหญ่วัยกลางคน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม

คนที่อยู่ในวัยกลางคน มักจะประสบความสำเร็จในอาชีพ หรือมีการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น ทำให้ต้องมีการปรับตัวทั้งในด้านส่วนตัว ครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน คนในวัยกลางคนนี้จะมีความรับผิดชอบต่องานที่สูงกว่าคนหนุ่มคนสาว

พัฒนาการผู้ใหญ่วัยกลางคน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสติปัญญา

ความสามารถทางสมองด้านอื่น ๆ ยังสูงขึ้นเรื่อยๆ เช่น การจำ จำคำศัพท์ และจากผลการค้นคว้าพบว่าผลงานของผู้ที่มีความสามารถพิเศษระยะอายุ 40 ปีขึ้นไป เป็นช่วงที่มีผลงานมากที่สุด และผลงานจะลดลงเมื่ออายุ 60 ปีขึ้นไป

พัฒนาการผู้ใหญ่วัยกลางคน

ลักษณะทั่วไปของผู้ใหญ่วัยกลางคน

1. จัดเป็นระยะของทางสองแพร่ง ที่บุคคลจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของชีวิตตามที่จุดมุ่งหมายที่ตนตั้งขึ้นในสมัยวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่
2. วัยกลางคน เป็นช่วงเวลาที่น่าประหลาดใจมากที่สุดระยะหนึ่ง รองจากวัยรุ่น

พัฒนาการผู้ใหญ่วัยกลางคน

3. เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นช่วงเวลาที่会有ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ตลอดจนลักษณะพฤติกรรมและบทบาทต่าง ๆ ที่เคยมี
4. เป็นช่วงเวลาแห่งการปรับตัวใหม่เพื่อให้เข้ากับบทบาทที่เปลี่ยนไป เนื่องจากการเปลี่ยนไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และด้านอื่น ๆ

Next

บทที่ 5 พัฒนาการของวัยผู้สูงอายุ

จัดทำโดย
สปีเอกบุญชั้น ธรรมปัญญา
ครู คศ.2 โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

บทที่ 5 พัฒนาการของวัยผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด

1. เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ละช่วงชีวิต (พ. 1.1 ม. 3/1)

การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของวัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ อารมณ์ และสังคม

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุต่ำตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จะเป็นไปได้ในทางเสื่อมลงมากกว่าจะเสริมสร้างความ ชรา เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น โดยธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของวัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ อารมณ์ และสังคม

1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

1.1 การสูญเสียฟัน ฟันสึกกร่อนและหักทำให้เคี้ยวอาหารลำบากเคี้ยวอาหารไม่ละเอียด กินได้แต่อาหารนุ่ม ๆ ไม่มีกาก เช่น ข้าว แป้ง น้ำตาล ทำให้น้ำหนักเพิ่มได้ง่าย

1.2 กลืนอาหารลำบาก เนื่องจากต่อมน้ำลายหลังน้ำลายได้น้อยลง ทำให้ไม่มี ความชื้นในปาก ไม่มีเมือกหล่อลื่นอาหาร กล้ามเนื้อควบคุมการกลืนทำงานน้อยลง กลืนอาหารแข็งลำบาก

การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของวัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ อารมณ์ และสังคม

1.3 ความสามารถในการรับรสและกลิ่นลดลง เมื่อมีอายุมากขึ้นปุ่มรับรสที่ลิ้นและความสามารถในการรับรสของผู้สูงอายุลดลง

1.4 น้ำย่อยและการดูดซึมอาหารลดลง

1.5 การเปลี่ยนแปลงทางสายตาจะเปลี่ยนเป็นสายตาวาว เลนส์หรือกระจกตาขุ่น

การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของวัยสูงอายุ

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ อารมณ์ และสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจ อารมณ์ และสังคม

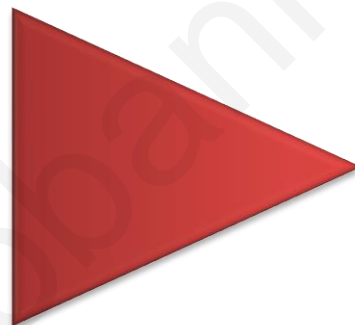
1. การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เช่นความเจ็บป่วย การเสื่อมของส่วนต่าง ๆ ในร่างกายสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความวิตกกังวล กัดฉันทางอารมณ์
2. การเปลี่ยนทางด้านสังคม ได้แก่
การเปลี่ยนแปลงทางด้านสถานภาพและบทบาททางสังคม
การถูกทอดทิ้ง สภาพสังคมในปัจจุบัน

สรุป

ภาพที่ 3.2 สรุปการแบ่ง ไร่ของสวนคตอศรีวิศ

กลับไปหน้าเริ่มต้น